

בס"ד. "יחידות" כללית לחתני בר-מצוה והוריהם שיחיו

בלתי מוגה

בהוספה¹ על הברכות האמורות לעיל², ששייכות לכל בנ"י, ובמיוחד להנכנסים בהמשך לאלה ששמעו בעצמם וכיוונו גם לאלה שיכנסו אחריהם, ישנה גם הברכה לאלה שיש להם יחוס מיוחד – שזה-עתה הגיעו לזמן בחיי האדם שבו נעשה מחוייב (וזכאי) במצוות:

ילד שמגיע לגיל י"ג שנה נעשה "בר מצוה", וילדה שמגיעה לגיל י"ב שנה נעשית "בת מצוה", שאז מקבלים תואר מיוחד: "מצווה ועושה"³, שפירושו, שהקב"ה (מצוה המצוות) בעצמו פונה ומתעסק עמהם לצוות עליהם (וליתן להם כח) לקיים מצוותיו.

ונותן להם גם יישר-כח וברכה מיוחדת, וכן להוריהם שגידולם וחינוכם וימשיכו בחינוכם מתוך שמחה וטוב לבב, וזוכים לרוות מהם נחת יהודי אמיתי.

* * *

ויש לקשר זה עם תוכנו של הזמן – ימי חנוכה:

המצוה המיוחדת דימי חנוכה היא הדלקת נרות, ש"נרות" קאי על מצוות, "נר מצוה"⁴, כיון שע"י קיום המצוה נעשה אצל האדם המקיימה אור אמיתי, אור של הקב"ה, מצוה המצוות, שניתנו על ידו באופן מואר ב"תורה אור"⁴.

ובהדגשה יתירה – כשנעשים "מצווה ועושה" בימי חנוכה, כיון שהתחלת קיום המצוות, "נר מצוה", היא במצות נר חנוכה, הדלקת נרות כפשוטם.

וכיון שהדלקת נר חנוכה היא באופן ד"מוסיף והולך"⁵ מיום ליום, ה"ז מהוה נתינת-כח לאלה שנעשים מחוייבים במצוות, שמיום ליום יתוסף אצלם בקיום המצוות, "נר מצוה", וכן בלימוד התורה, "תורה אור", שעל ידה יודעים כיצד לקיים את המצוות – "ילכו מחיל אל חיל"⁶, ועי"ז הולך וניתוסף מיום ליום בברכותיו של הקב"ה – כמודגש גם בברכת שהחיינו (שמברכים לאחרי ההדלקה כלילה הראשון גם על ההדלקה כלילות שלאח"ז): "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" – להבר-מצוה ובת-מצוה, להוריהם ולזקניהם ולכל המשפחה, שזוכים לנחת אמיתי שהולך וגדל יותר ויותר.

(4) משלי ו, כג.

(5) שבת כא, ב.

(6) תהלים פד, ח.

(7) ראה שו"ע או"ח ר"ס תרעו.

(1) בהבא לקמן – ראה גם לקו"ש ח"כ ע' 577

ואילך, ובהנסמן שם.

(2) ביחידות הכללית לאורחים שיחיו.

(3) קידושין לא, א. וש"נ.

ולהוסיף, שהדלקת נר חנוכה היא לאחרי ובהמשך ל(תפלת ערבית ו)קריאת שמע של ערבית, שהיא המצוה הראשונה שמתחייב בה כאו"א מישראל ברגע שנעשה בר-מצוה (כדאיאתא בספרים⁸ בכיאר הטעם דהתחלת תורה שבעל-פה ב"מאימתי קורין את שמע בערבית"), כיון שהתוכן דק"ש ("שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד"⁹) הוא קבלת עול מלכות שמים, שכוללת כל המצוות¹⁰.

* * *

ויש לקשר זה גם עם מנהג ישראל ליתן צדקה ביום הבר-מצוה ובת-מצוה — התחלת החיים בתור "מצווה ועושה" ע"י מצות הצדקה:

המצוה שיכולים (וחייבים) לקיימה ברגע הראשון שנעשים מחוייבים במצוות, היא, מצות צדקה, שאינה דורשת הכנות ותנאים מיוחדים, כמו: מנין, נטילת ידים וכיו"ב; כל מה שצריכים (כדי לקיים מצות צדקה) הוא שוה פרוטה — דבר שיש לכל אחד ואחת, החל מהלבוש שלו, וכשאין ברירה אחרת יכול לקיים מצות הצדקה עי"ז שנותן מהלבושים שלו לכוש להעני.

וע"פ הידוע¹¹ שהמצוות נקראים "לבושים", הרי, עי"ז שנותן לעני לבוש כפשוטו נכולל גם לבוש רוחני, שמלבישו בלבוש דלימוד התורה וקיום המצוות, עי"ז שפועל עליו בעניני "נר מצוה ותורה אור", ניתוסף אצלו ה"לבוש" דמצות הצדקה.

ו"לבוש" זה מביא ברכות והצלחות — כמו לבוש כפשוטו שמגין על האדם מחום וקור, שבשעה שגובר החום, לובש לבוש שאינו מניח אליו את החום שמבחוץ, ובשעה שגובר הקור, לובש לבוש שמחמם אותו, ודוגמתו בלבושי המצוות, שיש להם סגולה להגן מפני ההשפעות העולם החיצוני, הקרירות העולם לעניני קדושה, או החמימות בעניני העולם (שלא צריכים להיות מתוך חמימות), שתהי' אצלו ה"טמפרטורה" האמיתית, עי"ז שחי חיים יהודיים, נושם כיהודי, אוכל ושותה כיהודי, ונעשה בריא ברוחניות, ובמילא גם בריא בגשמיות.

* * *

בהתאם לכך — יתנו לכאו"א מכם "דולר" כדי ליתנו (או חילופו או חלקו) לצדקה, ובהדגשה מיוחדת בשייכות לימי חנוכה — "מעות חנוכה".

ולהוסיף, שב"דולר" ישנם מאה פרוטות, שבזה מרומז שע"י קיום מצוה אחת ויחידה בדולר אחד ויחידי, מקבלים מהקב"ה "מאה ברכות", שבהם

(10) ראה ברכות יג, א. מכילתא יתרו כ, ג.
(11) ראה סה"ממלוקט ח"א ע' רפטואילך. וש"נ.

(8) ראה חידושי הרי"ם ריש מס' ברכות.
(9) ואתחנן ו, ד.

נכללים כל ברכותיו של הקב"ה (כמוזכר לעיל¹² שאין הכוונה ל"מאה" דוקא, ולא מאה ואחד, אלא בלי גבול), שמתחלקים למאה סוגים ומינים.

ועוד והוא העיקר — שכל אחד ואחת מאלה שנעשו מחוייבים במצוות, יודע ומרגיש את גודל החוב והזכות שקיבל על כל ימי חייו, ולכן, עושה כל התלוי בו כדי שיהיו לו ריבוי מצוות (זכיות), מאה מצוות בכל יום, החל מהחיוב דמאה ברכות בכל יום, כמ"ש¹³ "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך", "אל תקרי מה אלא מאה"¹⁴, שהקב"ה שואל ומבקש מכאו"א מישראל שנעשה מחוייב במצוות לברך בכל יום מאה ברכות (כפי שנימנו בפרטיות בשולחן-ערוך של רבינו הזקן¹⁵), ועי"ז זוכה לכל ברכותיו של הקב"ה, "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"¹⁶, שנכללים ב"מאה ברכות".

ויה"ר שתלכו מחיל אל חיל בכל עניני "נר מצוה ותורה אור", כהוראת ימי חנוכה, ועד שזוכים להשלימות דחנוכה — חנוכת ביהמ"ק השלישי, "מקדש אדני כוננו ידיך"¹⁷, תיכף ומיד ממש, ובפרט ע"י השליחות-מצוה לכאו"א מהם לצדקה ש"מקרכת את הגאולה"¹⁸, עד שבאה תיכף ומיד ממש. [כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לכל אחד ואחת מהברי-מצוה ובנות מצוה שיחיו מטבע של דולר (בעטיפת פלסטיק נושאת התאריך חנוכה ה'תנש"א)].

(16) נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.

(17) בשלח טו, יז.

(18) ב"ב יו"ד, א. וראה תניא פל"ז.

(12) ביחידות הכללית ס"ח.

(13) עקב יו"ד, יב.

(14) מנחות מג, סע"ב, ובתוס' שם.

(15) או"ח ר"ס מו.